Analýza sociálnych vplyvov

Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rodovú rovnosť a vplyvy na zamestnanosť

4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.

Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností?
Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?
Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?

*Popíšte **pozitívny** vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:*	Predmetný materiál rieši proces financovania zvýšenia zásobovania obyvateľstva zdravotne bezpečnou pitnou vodou a proces financovania odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd. Predmetné procesy uvádzané v predkladanom materiáli nadväzujú, dopĺňajú a rozširujú už desiatky rokov (v prípade verejných vodovodov aj niekoľko storočí) rozbehnutý proces výstavby verejných vodovodov a verejných kanalizácií, ktorý principiálne vychádza z prioritnej ochrany zdravia obyvateľstva, predchádzaniu epidémií, negatívnych dopadov na zdravie obyvateľstva, ochrany prírody a udržateľného rozvoja. Celý proces je aj v našej spoločnosti nastavený (v súlade s pravidlami EÚ) tak, aby bol ekonomicky akceptovateľný pre všetky skupiny obyvateľstva. Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd patrí medzi regulované činnosti a je štátom kontrolované, čím je vytvorený nástroj na zabezpečenie dlhodobej prevádzky a udržateľnosti systémov. Výstavba verejných vodovodov a verejných kanalizácií je investičné veľmi náročný proces, ktorý by občania, obce a mestá investične nezvládli z vlastných zdrojov a preto je finančná pomoc štátu (vrátane pomoci z fondov EÚ) nevyhnutná. Pre oblasť verejných vodovodov a verejných kanalizácií platí historicky overená pravda, že investičné náklady na výstavbu sú vysoké, ale ak by sa nerealizovali, likvidácia dôsledku (epidémií) môže byť nevyčísliteľná alebo v lepšom prípade rádovo vyššia. Odhliadnuc od vysokých investičných nákladov realizáciou predmetných stavieb sa dosiahne jednoznačný pozitívny vplyv na hospodárenie domácností a hospodárenie štátu. Prevádzková dlhodobá udržateľnosť verejných vodovodov a verejných kanalizácií musí byť hradená z poplatkov za služby odberateľmi (vodné a stočné) tak, aby systémy boli kvalitne prevádzkované a obnovované a dlhodobo si plnili svoju funkciu. Každý verejný vodovod a verejná kanalizácia sú jedinečné stavby v konkrétnych podmienkach (prírodné, veľkosť sídiel, topológia, morfológia...) a nie je možné jednoznačne stanoviť investičné a prevádzkové náklady, ktoré ovplyvňujú analýzu sociálnych vplyvov. Voda dodávaná verejnými vodovodmi je pravidelne kontrolovaná, čím sa predchádza zdravotným rizikám. Spoločné čistenie odpadových vôd na centrálnej ČOV dosahuje vyššiu a stabilnejšiu účinnosť v porovnaní s domovými ČOV. Slovenská republika v oblasti verejných vodovodov a verejných kanalizácií výrazne zaostáva za priemerom

	v EÚ a Slovenská republika je vyzývaná EK na odstránenie tohto negatívneho stavu. Z vyššie uvedených dôvodov jednoznačne vyplýva, že výstavba a rozširovanie verejných vodovodov a verejných kanalizácií má **jednoznačne pozitívny vplyv** na hospodárenie domácností.
*Špecifikujte **pozitívne** ovplyvnené skupiny:*	Pozitívny vplyv na hospodárenie domácností bude vo všetkých prípadoch pripojenia obyvateľov na verejný vodovod s bezpečnou dodávkou nezávadnej pitnej vody. Eliminujú sa zdravotné riziká z individuálnych odberov z domových studní a malých zdrojov, ktoré sú zraniteľnejšie. Pozitívny vplyv na hospodárenie domácností bude v prípadoch, keď producenti odpadových vôd vykonávali pravidelné vyvážanie obsahu žumpy (splaškových vôd) fekálnym vozidlom tak, ako to ukladá vodný zákon. Pravidelný vývoz je drahší ako platba za odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou (stočné). Odstráni sa nelegálne nakladanie s odpadovými vodami prostredníctvom netesných žúmp a ohrozenia kvality pozemných vôd a individuálnych studní.
*Popíšte **negatívny** vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:*	Negatívny vplyv na hospodárenie domácností je spravidla jednorazový a predstavuje náklady spojené s prestavbou vnútornej (domovej) kanalizácie (presmerovanie zo žumpy alebo trativodu do verejnej kanalizácie). Ďalším negatívnym dopadom pre domácnosť sú náklady na zriadenie vodovodnej a kanalizačnej prípojky. Poplatky za vodné a stočné pre domácnosti (pri dodržaní všetkých požiadaviek vyplývajúcich z legislatívy, prevádzkových nákladov na údržbu, opravy a obnovu atď.) sú spravidla nižšie ako pri individuálnom riešení.
*Špecifikujte **negatívne** ovplyvnené skupiny:*	Ovplyvnenými skupinami sú domácnosti pripájajúce sa na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu
*Špecifikujte ovplyvnené skupiny **v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia** a popíšte vplyv:*	Rizikovou skupinou môžu byť neprispôsobiví obyvatelia alebo obyvatelia v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia.

Kvantifikujte rast alebo pokles príjmov/výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným materiálom. *V prípade vyššieho počtu ovplyvnených skupín doplňte do tabuľky ďalšie riadky.* *V prípade, ak neuvádzate kvantifikáciu, uveďte dôvod.*

Ovplyvnená skupina č. 1:	
Pozitívny vplyv - priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:	Pozitívny vplyv na hospodárenie domácností bude v prípadoch, keď producenti odpadových vôd vykonávali pravidelné vyvážanie obsahu žumpy (splaškových vôd) fekálnym vozidlom tak, ako to ukladá vodný zákon. Pravidelný vývoz je drahší ako platba za odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou (stočné). Producenti odpadových vôd budú mať jednorazový náklad na vybudovanie kanalizačnej prípojky, ktorej cena je závislá od skutočnosti, či si ju bude budovať svojpomocne, alebo si ju dá vybudovať firme.

	Pozitívny vplyv bude aj pre občanov, ktorí museli zabezpečovať vývoz žúmp, keď nebola vybudovaná verejná kanalizácia v obci. Dobudovanie verejných vodovodov bude mať pozitívny vplyv na zdravie ľudí dodávkou bezpečnej pitnej vody, keďže veľa občanov si nedáva vykonávať laboratórne rozbory vody z domových studní na kontrolu ukazovateľov kvality pitnej vody. Vzhľadom na skutočnosť, že súčasne so stavbou verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie bude podporovaná aj časť vodovodnej alebo kanalizačnej prípojky na verejnom priestranstve, bude to mať menšiu ekonomickú záťaž pripojiť sa na siete, čím sa dosiahne maximálne využitie vybudovaných kapacít – ide o pozitívny vplyv na občana. V opačnom prípade, ak by to mal hradiť občan, návratnosť nákladov na kanalizačnú prípojku len vo verejnom priestranstve by bola 3 ¼ roka (1 300 €) až 12 ½ roka (5 000 €); (celá prípojka: 4 a 3/4 roka až 14 rokov) v porovnaní s nákladmi na vývoz žumpy.
Negatívny vplyv - priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:	Negatívny vplyv na hospodárenie domácností je spravidla jednorazový a predstavuje náklady spojené s prestavbou vnútornej (domovej) kanalizácie (presmerovanie zo žumpy alebo trativodu do verejnej kanalizácie). Ďalším negatívnym dopadom pre domácnosť sú náklady na zriadenie vodovodnej a kanalizačnej prípojky. Poplatky za vodné a stočné (pri dodržaní všetkých požiadaviek vyplývajúcich z legislatívy, prevádzkových nákladov na údržbu, opravy a obnovu atď.) sú spravidla nižšie ako pri individuálnom riešení (t. j. individuálne domová studňa, a žumpa).
Veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Jedná sa o všetkých obyvateľov nepripojených na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu, ktorých pripojenie je technicky možné a ekonomicky únosné. Presné vyčíslenie je možné až po vypracovaní realizačnej projektovej dokumentácie, kde budú zohľadnené všetky technické, technologické a najmä ekonomické ukazovatele (v súčasnosti nedisponujeme týmito údajmi).
Ovplyvnená skupina č. 2:	
Pozitívny vplyv - priemerný rast príjmov/pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:	-
Negatívny vplyv - priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:	-
Veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	-
Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	-
V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky vyššie špecifikovaných domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. mieru rizika chudoby, podiel rastu/poklesu výdavkov na celkových výdavkoch/príjme):	-

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.

Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám?
Špecifikujete ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

Rozumie sa najmä na prístup k: ☞ *sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím),* ☞ *kvalitnej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam,* ☞ *pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím,* ☞ *zamestnaniu, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce,* ☞ *zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím,* ☞ *k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu,* ☞ *bývaniu a súvisiacim základným komunálnym službám,* ☞ *doprave,* ☞ *ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom,* ☞ *spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám,* ☞ *informáciám* ☞ *k iným právam (napr. politickým).*	Pripojením obyvateľov na verejný vodovod sa zabezpečí právo na prístup k zdravotne bezpečnej pitnej vode. Pripojením obyvateľov na verejnú kanalizáciu sa zabezpečí bezproblémové odvádzanie odpadových vôd a vyhovujúce čistenie odpadových vôd v súlade s trvalo udržateľným rozvojom. Doteraz časť občanov bývajúcich v domoch túto službu nevyužívala, splaškové odpadové vody sa dočasne hromadili v žumpe a následne zabezpečovali ich vývoz fekálnym vozidlom na čistiareň odpadových vôd. Pripojením na verejnú kanalizáciu sa zvýši komfort na bývanie, odpadne starosť za pravidelné vývozy žúmp a zabezpečí sa odstránenie prípadného negatívneho vplyvu netesných žúmp, resp. nelegálnemu nakladaniu so žumpovými vodami, čo bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie, najmä ochranu podzemných vôd a povrchových vôd. Významný pozitívny vplyv (ak budú odpadové vody odvádzané stokovou sieťou na čistiareň odpadových vôd) to má najmä v oblastiach, kde občania využívajú na zásobovanie pitnou vodou individuálne domové studne. Tam často býva kvalita týchto podzemných vôd ohrozená koliformnými baktériami, ktorých výskyt môže byť spôsobený vnikom nečistených odpadových vôd z netesných žúmp, resp. nelegálnym vypúšťaním splaškových vôd zo žúmp do povrchových vôd alebo nepriamo cez podložie do podzemných vôd.

Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?
Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.: ☞ *domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom),* ☞ *nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov,* ☞ *deti (0 – 17),* ☞ *mladí ľudia (18 – 25 rokov),* ☞ *starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia,* ☞ *ľudia so zdravotným postihnutím,* ☞ *marginalizované rómske komunity* ☞ *domácnosti s 3 a viac deťmi,* ☞ *jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi),* ☞ *príslušníci tretích krajín, azylanti, žiadatelia o azyl,*	-

☞ *iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia*	

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí. Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rodovú rovnosť.

Dodržuje návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia veku a sexuálnej orientácie? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Podporuje návrh rovnosť príležitostí?

-

Môže mať návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Podporuje návrh rovnosť medzi ženami a mužmi alebo naopak bude viesť k zväčšovaniu rodových nerovností? Popíšte vplyvy.

Pri identifikovaní rodových vplyvov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi mužmi a ženami, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rodovej rovnosti spočíva v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti, ktoré súvisia s rodovými rolami či pohlavím. Hlavné oblasti podpory rodovej rovnosti: ☞ *podpora vyrovnávania ekonomickej nezávislosti,* ☞ *zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života,* ☞ *podpora rovnej participácie na rozhodovaní,* ☞ *boj proti rodovo podmienenému násiliu a obchodovaniu s ľuďmi,* ☞ *eliminácia rodových stereotypov.*	-

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce.

*V prípade kladnej odpovede pripojte **odôvodnenie** v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.*

Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.	
Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.	Budovaním verejných vodovodov a verejných kanalizácií sa vytvoria nové pracovné miesta jednak pri príprave v projektovej fáze a najmä pri výstavbe vodovodných a kanalizačných stavieb, ďalšie pracovné miesta sa vytvoria pri prevádzke a následnej obnove vodohospodárskej infraštruktúry. Bude sa jednať o robotnícke profesie a vysoko špecializované profesie na projekciu a následnú prevádzku (robotníci, koncepční pracovníci, projektanti, odborne spôsobilé osoby, technici, technológovia, ekonómovia a administratívni pracovníci). Presný počet nových pracovných miest nie je možné jednoznačne kvantifikovať (bude stanovený v projektových dokumentáciách jednotlivých stavieb).
Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.	
Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.	Nie.

Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?	
Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.	Áno, viď vyššie.
Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?	
Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).	Áno, požiadavka na nové pracovné miesta.
Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?	
Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.	Nie
Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?	
Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.“	Nie